Туристичка
организација
РАШКА

РАШКА

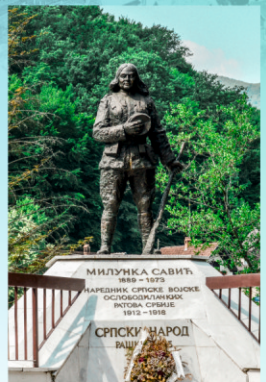

Упознајте Рашку

Meet Raška

Положај: југозападни део Србије
Површина: 670 km²
Надморска висина: 500 m
Клима: умерено континентална
Број становника: 24 680
Удаљеност: Београд – 252 km, Нови Пазар 21 km, Косовска Митровица 61 km, Копаоник 28 km, Ниш 159 km, Подгорица 252 km

Рашка носи име прве српске државе и брзе планинске реке.

Рашка је место сусрета планина Копаоника и Голије, двеју река Рашке и Ибра.

Рашка има Јошаничку Бању, место у коме је природа у служби здравља.

Position: southwestern part of Serbia
Area: 670 km²
Altitude: 500 m
Climate: moderate continental
Population: 24 680
Distance: Belgrade - 252 km, Novi Pazar 21 km, Kosovska Mitrovica 61 km, Kopaonik 28 km, Niš 159 km, Podgorica 252 km

Raška, the name of the first Serbian state and fast mountain river.

Raška, the meeting place of the mountains of Kopaonik and Golija, the two rivers Raška and Ibar.

Raška has Jošanička Banja, a place where nature is in the service of health.

Путовање кроз историју

Travel through history

Када Долином јоргована долазите у Рашку, с наслеђеним именом Немањићке државе, долазите у историјско срце српске државе, долину српских краљева, тамо где се родила уметност и култура, држава и црква, тамо где је „почетак наше цивилизације и почетак нашег мишљења“.

На историјској карти област Рашка зове се Дарданија. Рашка је била прва немањићка (српска) самостална држава. Све до доласка Турака, Рашка је била центар српске државности и културе, а кроз простор где се данас простире општина Рашка, пролазили су сви значајни трговачки путеви. Сведоци тог времена су остаци градова: Звечан, Голеч, Брвеник, Маглич, Јанок.

Рашка се као насеље први пут помиње 1835. године, а коначно решење о оснивању вароши донео је кнез Александар Карађорђевић 17. септембра 1845. године. Током Првог светског рата, од 31. октобра до 15. новембра 1915. године, Рашка је била престоница Србије, јер су у њој одседали краљ и тадашња српска влада. Данашња општина Рашка, формирана је 1960. године.

When you come through the Valley of Lilacs in Raška with the inherited name of Nemanjić State, you come to the heart of the Serbian state, the valley of the Serbian kings, where art and culture, the state and the church were born, where the "beginning of our civilization and the beginning of our thinking was".

On the historical map, the province of Raška was named as Dardania. Raška was the first Serbian (Nemanjić) independent state. Since the arrival of Turks, Raška was the center of Serbian statehood and culture, and trough the Raška were passing all important trade roads. The witnesses of that time are the remains towns: Zvečan, Goleč, Brvenik, Maglič, Janok.

Raška as a settlement was first mentioned in 1835 and the final resolution was brought by Prince Aleksandar Karadjordjević on September 17th 1845. During the First World War, from 31th Octobar to 15th November 1915. Raška was capital of Serbia, because there resided king and government. Raška as especially functional-space unit was formed in 1960.

Манастирска ризница

Monastery treasury

МАНАСТИР ГРАДАЦ
GRADAC MONASTERY

Манастир Градац (XIII век) задужбина је Јелене Анжујске, жене краља Уроша I. Налази се на падинама планине Голије, 21 км удаљен од Рашке. Манастирски комплекс чине грађевине: Велика Богородичина црква, мањи храм Светог Николе, трпезарија са кухињом, конаци и економске зграде. Црква је завршена 1276. године. У храму је краљица Јелена и сахрањена, 1314. године.

Gradac Monastery (XIII c) is the foundation of Helen of Anjou, the wife of king Uroš I. It is situated on the slopes of Golija, 21 km far from Raška. The monastery complex included: a big Holy Mother's church, smaller St Nicholas temple, the dining room with the kitchen, lodging and economic buildings. The church was finished in 1276. Queen Helen was buried in the temple in 1314.

МАНАСТИР НОВА ПАВЛИЦА
NOVA PAVLICA MONASTERY

Новопавличка црква Светог Ваведења (XIV век) задужбина је браће Мусића и њихове мајке Драгане, сестре кнеза Лазара. Манастир је саграђен у селу Павлица, на западним обронцима Копаоника, између 1383. и 1386. године и припада моравској школи. Удаљен је од Рашке 7 км.

Nova Pavlica's Church of Holy Entry (XIV c) is the foundation of Musić brothers and their mother Dragana, the sister of prince Lazar. It was built between 1383. and 1386. in the village Pavlica on the west slopes of Kopaonik and belongs to Morava school. It is 7 km far from Raška.

МАНАСТИР СТАРА ПАВЛИЦА
STARA PAVLICA MONASTERY

Налази се у непосредној близини манастира Нова Павлица, на стеновитом брежуљку на десној обали Ибра. Није утврђено када је настао, ни ко је био ктитор. Први пут се помиње у XII веку. Стара Павлица је настала пре епохе Немањића. По архитектонско-просторној и конструктивној концепцији, Стара Павлица је јединствен храм у Србији.

It is situated next to the Nova Pavlica Monastery, on the rocky hillock on the right bank of the Ibar. It is not affirmed either when it was built or who its founder was. It was firstly mentioned in the XII century, but it was built before Nemanjić's epoch. According to its architectural and spatial as well as constructive concept, the Stara Pavlica is a unique temple in Serbia.

МАНАСТИР КОНЧУЛ
KONČUL MONASTERY

Манастир Кончул, познат под именом Никољача, налази се на левој обали реке Ибар, недалеко од Рашке. По предању основао га је Стефан Немања око 1175. године. Највећи успон доживео је у време краља Милутина (XIV век) када је био седиште новоустановљене кончулске епископије. Манастир је опустошен и срушен у аустријско - турском рату 1689. године. Обновљен је 1861. године.

Kočnul Monastery, known as Nikoljača, is situated on the left bank of the Ibar River, near Raška. According to the historical sources it was founded by Stefan Nemanja around 1175. Končul Monastery was highly respected during the time of King Milutin (XIV c) when it was the seat of the newly founded bishopric in the province of Končul. Končul Monastery was destroyed in Austro - Turkish War in 1689. It was reconstructed in 1861.

Шетња градом

Walking through the town

У центру Рашке налази се:

- Градски парк кога красе необични мозаици, травњаци са цвећем и фонтана
- Црква посвећена Светом Архангелу Гаврилу
- Спомен соба „Рашка – ратна престоница Краљевине Србије 1915. године“, која се налази у кући Курсулића, једној од првих грађевина саграђених у стилу средњоевропске грађанске архитектуре, представља сећање на одржавање седница Владе Краљевине Србије у периоду од 30. октобра до 12. новембра 1915. године
- Камени мост на реци Ибар који пркоси времену и историји
- Споменик посвећен Архиепископу Данилу II

In the center of Raška there is:

- Town park adorned with unusual mosaics, lawns with flowers and fountain
- Church dedicated to the Holy Archangel Gavrilo
- The memorial room "Raška – the war capital of the Kingdom of Serbia in 1915" is located in the house of Kursulić, one of the first buildings which are built in the style of the Central European civil architecture represents the memory of sessions which were held by the Government of the Kingdom of Serbia in the period from 30th October to 12th November 1915.
- The Stone Bridge on the Ibar River that defies time and history
- The monument dedicated to Archbishop Danilo II

Културна понуда

Cultural offer

Рашка је град богатог културно-уметничког живота. Материјална и духовна култура изражена је кроз програме за децу, предавања и трибине из разних области културе, науке и уметности, изложбе, концерте, књижевне и позоришне програме који током године доводе бројну публику у Дом културе и галерију Центра за културу. Рашка традиција почива на неисцрпном извору народног духа, аутентичног стваралаштва, домаће радиности, обичаја и специфичности фолклора. Добродошлица и здравица препознатљив су симбол рашчанског гостопримства.

У Рашки се преплићу прошлост и садашњост, садашњост и будућност, кроз разне манифестације које годинама чувају традицију и културу - Дани краљице Јелене, Рашке духовне свечаности, Вашар, сајмови хране, домаће радиности и фоклора.

Raška is a town of rich cultural and artistic life. Material and spiritual culture is expressed through programs for children, lectures and tribunes from various fields of culture, science and art, exhibitions, concerts, literary and theatre programs which during the year brings large audience to the Cultural Center and to the gallery of the Center for Culture. Tradition of Raška rests on an inexhaustible source of folk spirit, authentic creativity, cottage industry, customs and specificities of folklore. Welcome and toast are recognizable symbol of Raška's hospitality.

In Raška, the past and the present, the present and the future are intertwined through various manifestations that have preserved tradition and culture for years – The Days of Queen Jelena, Raška Spiritual Ceremonies, The fair, Trade fair of food, handicrafts and folklore.

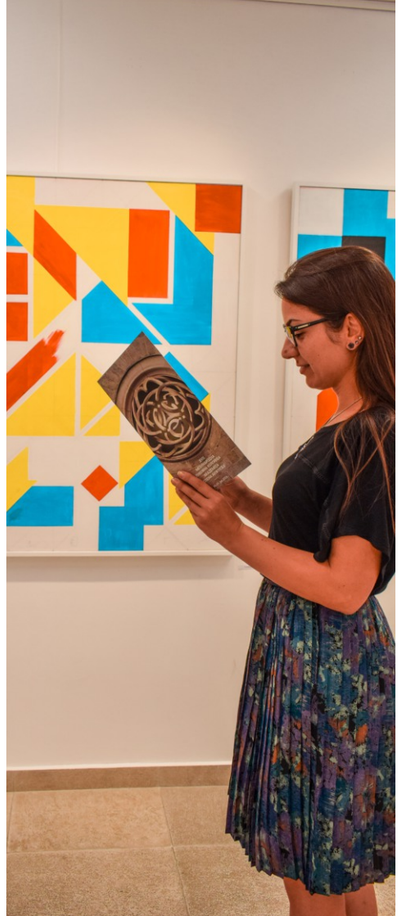

За трпезом - шта пробати?

For dining - what to try?

Рашка крије многе тајне које ће љубазни домаћини радо испричати, уз добру ракију и здраву храну, а уз шетњу на чистом ваздуху и показати.

Љубитељи домаће хране не треба да пропусте прилику да пробају: погаче, пите и проје, домаћу пршуту, кајмак са Голије, телетину са вргањима и лисичаркама, јагњетину са ражња, пастрмку у Јошаничкој Бањи, питу од боровница са Копаоника.

Наш шпајз красе џемови и слатка од шљиве, малине, вишње, боровнице, компоти од јабука и крушака, домаћи сокови, ликери и ракије од шљиве и дуње из поткопаоничких села Бадањ, Семетеш, Павлица, Градац, Трнава.

Raška hides many secrets that kind hosts will be happy to tell you about, with good brandy and healthy food and by walking an a pure air will also show you. Lovers of domestic food (homemade) shouldn't miss the opportunity to try: flat round bread, pies and corn bread, homemade ham, "kajmak" from Golija, calf meat with porcini andcantharellus, lamb on the spit, trout in Jošanička Banja, blueberry pie from Kopaonik.

Our larders are decorated with jams and sweet sauces of plums, raspberries, cherries, blueberries, compotes of apples, pears, homemade juices, liquors and brandies of plums and quinces from villages Badanj, Semeteš, Pavlica, Gradac, Trnava.

Спорт и рекреација

Sport and recreation

Спорт је одувек био велика страст у овом граду. Спортски клубови, градски базен, спортска хала и терени, спортске манифестације негују дух спортског надметања. Близина Копаоника пружа идеалне услове за летње и зимске спортове и припреме врхунских спортиста.

Sport has always been a great passion in this town. Sports clubs, public swimming pool, sports hall and playgrounds, sports manifestations cherish the spirit of sports competitions. The proximity of Kopaonik provides the ideal conditions for summer and winter sports and for preparations of sportsmen.

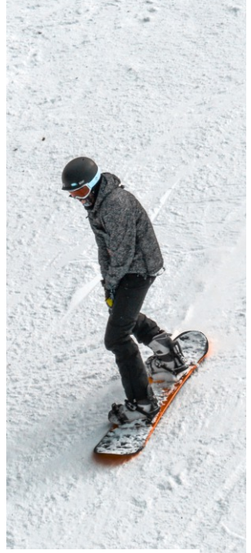

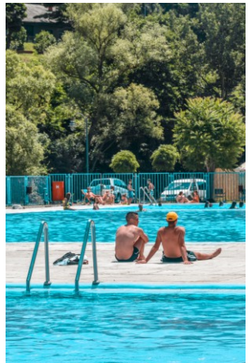

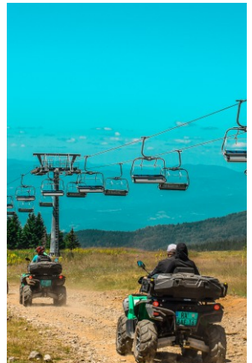

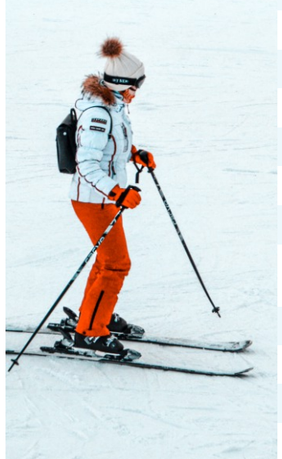

Важне институције и службе

Important institutions and services

Општина Рашка / Municipality of Raška	+381 36 736 224
Туристичка организација Рашка / Tourist Organization Raška	+381 36 738 670
Центар за културу Градац / Center for Culture "Gradac"	+381 36 736 273
ЈКП „Путеви Рашка“ / Public Communal Company "Putevi Raška"	+381 36 736 671
ЈКП „Рашка“ / Public Communal Company "Raška"	+381 36 736 622
Спортски центар Рашка / Sports Center Raška	+381 36 736 794
Дом Здравља Рашка / Health Centre Raška	+381 36 736 127
ПУ „Весело детињство“ / Preschool institution "Veselo detinjstvo"	+381 36 736 120
Национални парк Копаоник, Рашка / National Park Kopaonik, Raška	+381 36 737 703
Пошта / Post office	+381 36 736 000
Полицијска станица / Police Station	+381 36 736 335
Аутобуска станица / Bus Station	+381 36 737 555
Железничка станица / Train Station	+381 36 736 008

Такси службе / Taxi service

Моби такси / Mobi taxi	+381 36 733 222
Зум такси / Zum taxi	+381 36 737 777
Бели такси / Beli taxi	+381 36 737 300

Копаоник

Kopaonik

Захваљујући развијеном туристичком центру са савременим хотелима и пратећим објектима, уређеним скијашким теренима, идеалним условима и низу пратећих садржаја за активан и пасиван одмор, Копаоник представља једну од најпопуларнијих и најпосећенијих дестинација за одмор током читаве године.

Све стазе (око 62 km) повезане су системом жичара и ски лифтова, капацитета од преко 34.000 скијаша на сат. За љубитеље ноћног скијања осветљене су стазе „Панчић 4б“, „Мало језеро“ и „Караман гребен“. Системом за вештачко оснежавање покривено је 97% скијалишта. За најмлађе скијаше и почетнике, обезбеђена су три простора „ски вртића“. Скијашки центар поседује и уређен snow park у коме се организују такмичења домаћег и међународног карактера.

Поред разних врста рекреације и физичке активности током лета (шетње пешачким стазама, панорамска вожња жичаром до Панчићевог врха, адреналиски садржаји – боб на шинама, zipline, tubing, картинг, авантура парк, похађање едукативних програма и тренинга), туристи могу уживати у природним лепотама и раритетима ове планине. Забаву и адреналин посетиоци могу да пронађу у параглајдингу, планинском бициклизму, offroad вожњи теренским возилима, алпинизму, стреличарству. На „Сребрној планини“ организују се бројне манифестације: Kopaonik Summer, Дани боровнице, Бициклистичка и trail race трке, параглајдинг такмичења, Дани вргања.

Thanks to the developed tourist center with modern hotels and accompanying facilities, arranged ski fields, ideal conditions and a number of accompanying facilities for an active and passive vacation, Kopaonik is one of the most popular and most visited vacation destinations throughout the year. All trails (about 62 km) are connected by a system of cable cars and ski lifts, with a capacity of over 34,000 skiers per hour.

For lovers of night skiing, "Pancic 4b", "Malo jezero" and "Karaman greben" tracks are illuminated. The artificial snow system covers 97% of ski resorts. For the youngest skiers and beginners, there are three "ski kindergarten". The ski center also has a well-preserved snow park, which organizes many competitions of national and international character.

In addition to various types of recreation and physical activity during the summer (hiking trails, panoramic cable car ride to Pancic peak, adrenalin facilities - bob on rails, zip line, tubing, mountain cart, adventure park, attending some of the educational programs and training courses), tourists can enjoy the natural beauty and rarities of this mountain. Tourists can find fun and adrenaline in paragliding, mountain biking, off-road driving, mountaineering, archery. On the "Silver Mountain" hosts numerous cultural art and sport events (Kopaonik Summer, Blueberry Days, Cycling and trail race, Paragliding competitions, Porcini Days).

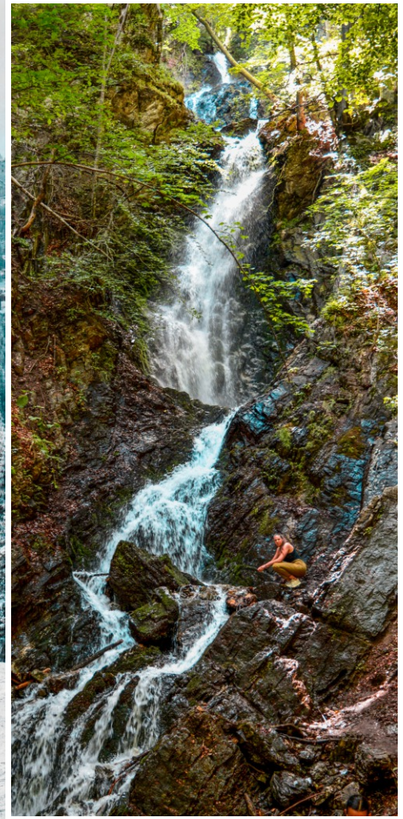

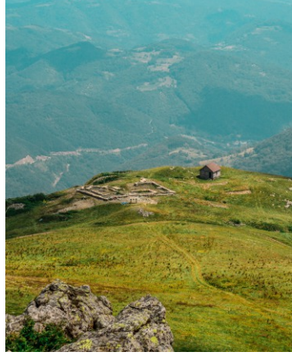

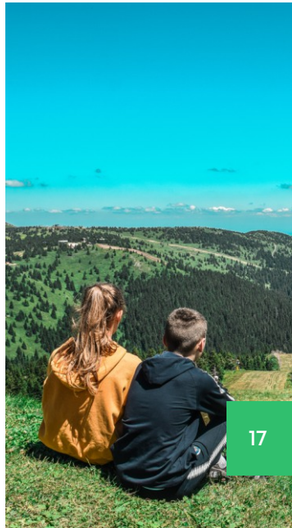

Голија

Golija

Планина Голија (највиши врх Јанков камен 1833 mnv) простире се на подручју пет општина. Општини Рашка припада 12 937 ha или 17% од укупне њене територије. Од Рашке је удаљена 34 km.

Захваљујући географском положају, климатским условима, великој количини падавина током зиме, Голија представља потенцијал будућих улагања у туристичку инфраструктуру. Морфолошке карактеристике планираних зона омогућују изградњу свих категорија стаза, као и стаза за већину такмичарских дисциплина у алпском скијању. Влада републике Србије је јула 2001. године донела уредбу којом се подручје планине Голија ставља под заштиту као „Парк природе Голија“. Због изузетне очуваности природних и културних вредности, Голија је проглашена за Резерват биосфере Голија - Студеница (54 000 ha).

Golija is situated among five municipalities and 12 937 ha or 17% of its teritory belongs to Municipality of Raška. The highest peak of Golija is Janko´s stone (1833 mas). Mountain Golija iz 34 km far from Raška.

Thanks to its geographical location, the climate and a large amount of precipitation during the winter, Golija represents a potential future investment in tourism infrastructure. Morphological characteristics of the planned zones allow the construction of all categories of trails, as well as trail for most competitive disciplines in alpine skiing. The Government of Republic of Serbia brought the regulation in July 2001, by which the area of Golija mountain is put under protection as "The Park of Nature Golija". Due to the exceptional preservation of natural and cultural values, Golija was declared a biosphere reserve Golija-Studenica (54 000 ha).

Јошаничка Бања

Jošanička Banja

Јошаничка Бања се налази на обронцима Копаоника (24 km) у долини реке Јошанице и њене притоке Самоковке. Богата је зеленилом и шумама, лежи на надморској висини од 550 m и има карактеристике балнеолошког и климатског лечилишта. Удаљена је од Београда 245 km а од Краљева 74 km. Убраја се међу балнеолошка насеља са најтоплијом водом у Европи. Постоји 5 извора минералних вода, главни извор даје 7 l/s и температуре је 77°C. Уређен бањски парк у коме се налази реконструисано Старо и Ново купатило, Блатно купатило, отворени базен са термоминералном водом и сауна, Јошаничку Бању чини атрактивном дестинацијом за лечење низа обољења, кутак за одмор и рекреацију.

Меморијални комплекс Милунке Савић чине споменик и меморијална соба са изложбом мултимедијалног карактера - интерактивни мозаик, два импровизована војна рова и изложба предмета из периода Првог светског рата. Родна кућа Милунке Савић се налази у селу Копривница, 7 km од Јошаничке Бање.

Рекреативци и спортисти могу уживати и тренирати у лепим пределима бањског борја, хладовини шуме и чистом ваздуху на уређеној пешачко-бициклистичкој стази.

Jošanička Banja is situated on the slopes of mountain Kopaonik, in the valley of Jošanica River, and its tributary, Samokovka. It is rich with greenery and forestand, it lies at the altitude on 550 mas and it has characteristics of balneology and climatic sanatorium. The spa is 245 km far from Belgrade and 74 km far from Kraljevo.

Jošanička Banja belongs to balneology settlements with the warmest water in Europe. There are five sorces of mineral water with 77°C temperatures high. The arranged spa park with the reconstructed Old and New baths, the Muddy bath, the outdoor pool with thermal mineral water and the sauna, makes Jošanicka Banja an attractive destination for the treatment of a diseases, a vacation and recreation area.

The Milunka Savić Memorial Complex consists of a monument and a memorial room with a multimedia exhibition - an interactive mosaic, two improvised military trenches and an exhibition of objects from the period of the First World War. Milunka Savić's birth house is located in the village of Koprivnica, 7 km from Jošanička Banja.

Jošanička Banja offers to the tourists walking and biking path where recreational and professional sportsmen can enjoy and train in beautiful landscapes of the spa resort, in the shade of the forest and clear air.

Семетешко језеро

Semeteš Lake

У подножју Копаоника, изнад села Семетеш, 15 km удаљено од Рашке, налази се Семетешко језеро које има облик издуженог круга пречника око 50 m и дубине око 7 m. Карактеристика језера је два пловећа острва, односно бусена, који се покрећу када ветар дува. Вода је модрозелене боје и обрасла шеваром и трском. У њега се уливају три потока, а вода из њега не истиче.

At the foothills of Kopaonik, above the village of Semeteš, 15 km away from Raška, there is a Semeteš Lake, which has about 50 m in length and about 7 m in depth. The characteristic of the lake is two floating islands, that is sods and when the wind blows the islands are moving. The water is blue-green in color and covered with typha and reed. Three streams flow into it, and the water doesn't flow out from it.

О нама кажу

About us other say

„...И онда се сетим: до сада нисам био у Рашки, али сам цео живот тамо...И као што је Јелена Анжујска доносећи грану јоргована симболично унела нешто различито што одолева вековима, тако и тај млади свет живећи на дедовској груди не дозвољава да све оде низ Ибар. Али ни да иструли у јаловом миту. Због тога им се клањам, јер оно што раде, то је битно. Не некад, или лани, него данас! Управо сада, када је тешко и неизвесно...“

Петар Пеца Поповић,
новинар, рок критичар
и публициста

"...And then I remember: so far I haven't been to Raška, but I am there whole my life...And as Queen Jelena of Anjou by bringing a branch of lilacs symbolically introduced something different that resists for centuries, so in that way that young world by living on a patrimony chest doesn't allow everything to go down the Ibar River. But not to be spoiled in infecund myth. That's why I bend the head to them because what they work is what is important. Not once, not last year, but today. Right now, when it's difficult and uncertain".

Petar Peca Popović,
journalist, rock critic and publicist

„Тамо ћете ако одете, а требало би да одете, срести дивне људе...“

Душан Ковачевић,
драмски писац

"If you go there and you should go you will meet wonderful people".

Dušan Kovačević,
drama writer

Туристичка
организација
РАШКА

Адреса Немањина 1/2, 36350 Рашка
Контакт +381 36 738 670
Маил office@raskaturizam.rs
marketing@raskaturizam.rs
Сајт raskaturizam.rs

РАШКА